

NOWY Kurjer Łódzki

Dziennik polityczny, społeczny i literacki.

Poniedziałek, dnia 22 września 1913 r.

Redakcja i administracja „**Now. Kurjera Łódzkiego**“ mieści się w lokalu przy ul. Zachodniej № 87.

Interesowani do redakcji, zgłaszać się mogą od 12 do 3 po południu i od 6 do 7 wiecz.

Administracja otwarta od 8 rano do 7 wiecz.

Adres telegraficzny „**Łódź Kurjer**“

Rękopisów nadesłanych redakcja nie zwraca, za artykuły, nieoznaczone z góry ceną, honorarjów administracja **wypłacać nie będzie.**

Prenumerata w Łodzi wynosi rocznie rb. 6, półrocznie rb. 3, miesięcznie kop. 50.

Za odnośzenie do domu lub przesyłkę pocztową dolicza się 20 kop. miesięcznie.

Za przesyłkę zagranicę dolicza się 60 k. miesięcznie

Zmiana adresu 20 kop.

Telefon № 253.

Cena ogłoszeń: I-sza strona 50 kop. za wiersz lub jego miejsce, nadesłane 50 kop., nekrologi i reklamy 15 kop.; ogłoszenia zwyczajne 10 kop., Drobne ogłoszenia 1½ kop. za wyraz

Ogłoszenia zamiejscowe: I strona 50 kop. reklamy po 20 kop., zwyczaj. 12 k. za wiersz lub jego miejsce, w tekście 75 kop.

Agentury: w Łodzi Biuro ogłoszeń „Promień“, Piotrkowska 81; w Pabjanicach A. Wadzyński, Zamkowa 28; w Zgierzu: Nowy Rynek, kiosk Aleksandra Lacha
WYŁĄCZNE PRAWO przyjmowania ogłoszeń w Rosji, zagranicą i w Król. Polskiem, oprócz Łodzi i okolicy, oddane jest Domowi Handl. L. i E. Metz i S-ka.

Teatr Polski

Cegielniana 63
(DRAMAT i KOMEDJA).

Jutro
wiecz.

„Gęsi i Gąski”

Teatr Popularny

ul. Konstantynowska № 16.

(Opera i Operetka).

Jutro
wiecz.

SUFRAŻYSTKI

W środę
wiecz.

GRI-GRI

Dla naszych
prenumeratorów

Cyrk-Teatr W poniedziałek dn. 22 września Cyrk-Teatr

Weseli kamraci

komedja w 3-ach aktach wielkie różnorodnowe divertissement. W przygotowaniu sensacyjna nowość. **Kabaret-Nietoperz u liliputów.**

Piegi
PRYSZCZE,
OPALENIE,
WAGRY,
CZERWONOŚĆ TWARZY
IW SZELKIE PŁAMY NAJSKUTECZNIEJ USUWA
PASTA DO TWARZY
WYNALEZKU APTEKARZA
JANA NIWIŃSKIEGO.
DLA UNIKNIĘCIA NAŚLADOWICTWA, KAŻDE PUDEŁKO
ZAPATRZONE JEST W PŁOMBĘ NA KTÓREJ ZNAJ-
DUJE SIĘ N° 204 I NAZWISKO WYNALEZCY.
SPRZEDAŻ W APTEKACH, SIĘLADACH APTECZNYCH
I PERFUMERJACH.

Lekarz-Dentysta

M. Zielińska-Okno
powróciła

mieszka obecnie **Wschodnia 27, I-sze piętro.**

**Czas odnowić
prenumeratę.**

Dzisiejszy numer składa
się z 10 kolumn.

KALENDARZYK.

Poniedziałek, 22 września 1913 r.

Dziś: Tomasz B. W.

Jutro: Tekli P. M.

Niepoprawni..

Wszelkie systemy dualistyczne—w nauce, w życiu i polityce, — skazane są na uwiad. — Z zapanowaniem eksperymentu i monizmu w nauce upadł mistycyzm polityczny narodów, tworzących państwa.

Wszelkie zjawiska polityczno-ekonomiczne dają się już tłómaczyć jedną zasadą, dokumentalnie sprawdzaną przez cały naród. I w polityce teoretycznej — również zaczyna panować pogląd, iż życie państwowe musi ożywiać *jedną myśl* wspólna, jednocząca jednostki w imię ich *wspólnego interesu* narodowo - państwowego.

Dualizm w dążeniach sfer kierujących lub ekonomicznie prosperujących, — wytwarza ścieranie się kapitalizmu bogaczy z sumaryczną siłą — pracą robotnika, pragnącego skapitalizowania jej na warunkach, oszczędzających nadmiar wysiłku. A owo ścieranie się wyklucza możliwość rozwoju *wspólnej myśli* państwowej, mającej jeden cel: dobro społeczne przez pracę zgodną wszystkich obywateli kraju.

Austrja nie lubiła jednomyślności ludów słowiańskich z liberalnymi stronnictwami Niemców i Węgrów. Kierowała się zasadą: *divide et impera!*

Ale wojna bałkańska wykazała kruchość tej zasady, zniechęconej przez ludy słowiańskie. Kiedy bo-

wiem Austrja zajmowała groźną postawę wojenną z powodu Skutari, Skodaru, Albanji — państwa bałkańskie nie słuchały pogróżek, pomijając zresztą milczeniem noty całej Europy, zaś własne skonfederowane wojsko głośno szemrało przeciwko bratobójczej wojnie.

Austrja nie zaryzykowała i w rezultacie obecnie nie gra pierwszych skrzypiec w kwestji bałkańskich przzymierzy.

Spokój w Bukareszcie zamknął przed honwedami i austrjackimi niemcami bramy do kwiatnych dolin Wardaru i poszumnych fal morza Egejskiego.

Wzmocniona Rumunja jest już groźnym sąsiadem. Postępowa zdrowiona Serbja umie już dobrze opancerzyć bagnietami swe granice.

Dyplomacja austrjacka straciła równowagę i perfidja jej publicznie została zdemaskowana.

Wobec tego stanu rzeczy — zaczyna się pomiędzy politykami polemika: czy Austrja „się nie poprawi“, nie zaniecha dualizmu państwowego, na rzecz *jednej* zasady: uszanowania samodzielności sfederowanych narodów, czy już jej misja na Wschodzie jest na *zawsze* skończona. Czy musi nadal deptać irredentę swoich ludów, czy dążyć do *uniifikacji ideowej*?

Polski polityk — K. Srokowski wyraził pogląd („Upadek imperjalizmu Austrji“), że imperjalizm dualistyczny Austro-Węgier jest niemożliwy, gdyż zacisnęła się obręcz granic państwa, nie mającego nadziei dostać się do morza.

Pozostaje jej przypomnienie i urzeczywistnienie myśli i planu Bismarka. Żelazny kanclerz widział rozwój Austrji w federacji, której członkowie posiadaliby swobodę rozwoju narodowego, a nawet wolność dogodzenia ambicjom przez posiadanie

własnych dynastji (?) Była to ^{kopja} Rzeszy niemieckiej.

W przystąpieniu Austrji do tego planu — Srokowski widzi rozwiązanie kwestji austrjackiej i równowagi europejskiej.

Oczywiście — że zwolennicy Srokowskiego z ugodowego „Swiata“ dają swój komentarz. Ni mniej ni więcej życzą, by „polscy pasierbowie Austrji“ życzyli jej błogosławionej odmiany i pracowali nad jej urzeczywistnieniem, dopóki... nie mają nic lepszego do wyboru“.

Stara mistyka i stara naiwność. wiara w „poprawę“ Austrji.

A co polakom z poprawy starej politycznej ruiny. Wszystkie kamienie i szczeliny tego gmachu są tak przesiąknięte despotyzmem i centralizmem, że na nowy materiał, na nowy gmach, — zdobyć się może nowy kurs polityki, — kierowany przez nowych ludzi.

Mistycy, wierzący w różne „poprawy“ wilków z Burgu, — zapomnieli, że duch centralizmu austrjackiego podtrzymuje stary katolicyzm, czyli sojusz kościoła z państwem. Rzym popiera jeszcze dość potężnie stano-wość arystokracji węgierskiej i polskiej, — a demokracizm Czech — ma przeciwwagę w stańczykowstwie Galicji. Zapominają też mistycy polityczni i o tem, że dwie dzielnice polskie — pod wielu względami czuły by się bardzo nieswojo nawet w razie „poprawy“ Wiednia. Duch Hohensztaufów długo będzie gnębił nadzieje ludów Styrii, Krainy, Podkarpacia, nizin Sanu i Tissy.

Bo przewroty polityczne nie znoszą nagłości — i utrzymują się przy ewolucji, do której Austrja już nie jest zdolną. Obręcz ziem wrogich tak ją ścisnęła że zwięzienie się Austrji i odpływ jej na zachód staje się dziejową koniecznością. Ludy słowiań-

RENAISSANCE

„BAR”

RENAISSANCE

193 Piotrkowska 193

W **Wtorek d. 23 września** przyjeżdża znakomity **„Skrzypek Jonesco”** który stale będzie przygrywać w komplecie podczas **OBIADU** i wieczorem do godz. **2** w nocy. **Kuchnia wyborowa** pod zarządem pierwszorzędnego Kuchmistrza. **Butel bogato** zaopatrzonej w wszelkiego rodzaju **„trunki i przekąski”**

PIWO wyłącznie **Stryckie i Oryginalne!**

„Ceny Przystępne”

„MUZYKA”

WYSTRZEGAJCIE

się podrabiać przy kupnie kawy słodowej! Wiele fabryk naśladowuje opakowanie oryginalnej Kneippowskiej kawy słodowej Kathreiner, czem dowodzą, że Kneippowska kawa słodowa zasługuje na **naśladowanie**, lecz podrobienie jej nie można, podrabiają zatem opakowanie, aby tym sposobem oszukiwać publiczność. Kneippowska kawa słodowa Kathreiner od 20 lat znana jest we wszystkich krajach kulturalnych za najlepszą kawę słodową. Żądajcie tylko oryginalnej kawy słodowej Kathreiner i zwracajcie uwagę na znak handlowy. **Prłat Kneipp**

Zalety tworzą wartość.
Fabryki kawy słodowej Kathreiner, Ryga.

Ministerjum Oświaty

W sierpniu roku bieżącego **8-mio klasowy żeński Zakład naukowy**, z kursem gimnago otworzony zostanie

KLARY SZAPIRO-WOLFSOHN

przy ul. Długiej 31, dom Waintrauba.

róż kursu gimnazjalnego w Zakładzie naukowym będzie zwrócona specjalna uwaga na naukę gruntowną języków: niemieckiego i francuskiego, a w klasach wyższych angielskiego i łaciny; w starszych klasach będzie również wykładana buchalterja i korespondencja. Wyjątkowo w celu wychowywania dzieci sprowadzona została cudzoziemka z wykształceniem wyższym. Nauka języka hebrajskiego i literatury żydowskiej będzie uwzględniana ze specjalną uwagą. Dla początkujących specjalna szkoła elementarna. Dzieci przyjmują się od lat 7 mln. Podania przyjmują się codziennie od 5 do 7-ej w kancelarji przy ul. Długiej Nr 31 front, 1 piętro. Blankiety do prób w tejże szkole. Egzaminy rozpoczną się 18/31.

Precz z chlorkiem!
Pożądana nowość

Fabryka mydła i przetworów chemicznych w Łodzi poleca najnowszy proszek do prania pod nazwą **„PERBOROL”**, medalion srebrnym na Wystawie Rzemieślniczo-Przemysłowej w Łodzi. „Perborol” zastępuje w zupełności chlorek i sodę w praniu, oszczędza czas, pracę i mydło. „Perborol” nadaje białiznie śnieżną białosć, dezynfekuje ją i oszczędza tkaninę.

43-100 **L. Schröter Pańska Nr. 54.**

Żądać we wszystkich mydlarniach i składach aptecznych

Przechowanie mebli (składy własne)

Przeprowadzki i opakowanie

Pierwszy w Łodzi zakład przewozowy:

Skwerowa Nr 18. **Konstantynowska 14.**
Telefon 18-08. **Telefon 13-86.**

A. JANOWSKI

r1386-5

Ministerjum Oświaty

IV-o kl zakład Naukowy Żeński

ZAKŁAD FREBLOWSKI

Janiny LUBZENS-FEIL,
Południowa 15, telefon 33-51.

Do szkoły freblowskiej przyjmuje się chłopców i dziewczynki od lat 4-eh do 8-ju Lokal szkolny odpowiada najnowszym wymaganiom higieny. Zapis codziennie od 4-eh do 8-eh. r1306-8-1

Kursy pedagogiczno-freblowskie

Idy JANOWSKIEJ Byłej słuchaczki wyższych pedagogicznych kursów w WARSZAWIE.

Wykłady rozpoczynają się 22-go września. Patenty potwierdzone przez władzę. 1409-9

Śpiewu solowego

uczy, według metody włoskiej,

Karol Neumüller artysta śpiewak, wypróbowanie głosów od 11-115-6.

Na życzenie uczę prywatnie. Pasaż-Szulca 35 m. 7.

Akuszerka-masażystk

LYDIA SCHINDLER

odznaczona złotym medalem w Warszawie, poleca się Sz. Paniom w słabości zapewnia troskliwą opiekę i udziela porad. Adres: Piotrkowska 131 m. 1. 1104-43-5

Wydzierżawienie miejsc w Synagodze

Przy ul. Spacerowej, na rok 1913/14 odbywać się będzie w Kancelarji Komitetu, codziennie z wyjątkiem sobót od godz. 4-7 po poł. od dnia 17-go września do dnia 1 października r. b.

Osoby, pragnące odnowić zosztoroczną dzierżawę miejsc, zechcą w tym celu **bezwzględnie** a najpóźniej do 22 września r. b. zgłosić się we wskazanych godzinach do kancelarji Synagogi.

Bilety wejścia dla (młodzieży szkolnej) dzieci posiadaczy stałych miejsc w Synagodze są do otrzymania bezpłatnie. **UWAGA:** wskutek ograniczonej liczby miejsc, wstęp do Synagogi podczas nadchodzących świąt uroczystych, będzie dozwolony tylko za okazaniem biletów wejścia.

Komitet Synagogi.

Młody człowiek poszukuje przy inteligentnej izraelskiej rodzinie

pokoju

w centrum miasta, z utrzymaniem. Łaskawe oferty sub lit. Z. L. w kantorze „Promień”.

Biurowa Nauczycielska
Feliksi Sękowskiej
Przejazd 14.

Poleca: Nauczycielki z francuskim, dobre świadectwa. Korespondentki niemieckizagraniczne stenografja pisanie na maszynie. Wychowawczyńie izraelskie z metodą freblowską, inteligentną, doskonałe rekomendacje. Rosjanki, tranuczki, niemki. Przy biurze pensjonat. 3406-3

Dr. J Silberstrom **Dr. L. Prybalski**

Zawadzka Nr 12 **powrócił.**
Ordynator amb. Czerwonego Krzyża. **POŁUDNIOWA 2. Tel. 18-50**

Choroby skóry, weneryczne, piciowe (przy sypillisie preparat 606). Kosmetyka lekarska (usuwanie szpecących włosów, plam etc. Przyjmuje od 12-2, 5-8, w niedziele od 11-3. Dnia Pań 4-5

Choroby skórne, włosów, (kosmetyka lekarska) weneryczne, moczopielowe i niemocy piciowej. **Leczenie sypillisu Salvarsanem „Ehrlich-Hata „606 914” wśródzynie.** Leczenie elektrycznością i masażem vibracyjnym. Przyjmuje: chorych od 9-1 rano i od 4-9 po poł., panie od 5-6 po poł. Dnia pań osobna poczekalnia.

Doktor med.

Bolesław Kon

Choroby uszu, nosa, gardła i chirurgiczne
ul. Piotrkowska 56.
nr. telefona 32-62.
Przyjmuje do 11 rano p i 4-7 po

Dr. B. Rejt

SREDNIA Nr 5. Tel. 33-79.

Sp. choroby skórne, włosów, weneryczne, moczopielowe i kosmetyka lekarska. Leczenie sypillisu Salvarsanem Ehrlich-Hata „606” i „914” (wśródzynie). Leczenie elektrycznością (elektroliza) (usuwanie szpecących włosów) i **oświetlenie kanału** (uretroskopia). Godziny przyjęć w czasie letnich miesięcy tylko od 4-eh do 8-eh wiecz. w niedziele od 10-eh do 2-eh po poł. Dla W. Pań: osobna poczekalnia.

Dr. S. Sznitkind

przeprowadził się na ulicę **Srednią Nr 3.**

Specjalista chorób skórnych, wenerycznych i kosmetyki lekarskiej (włosy, twarz etc.). Przyjmuje od 8 i pół do 11 i pół rano i 4, do 9 wiecz.

Dr. Feliks Skusiewicz
Andrzeja 13.

Choroby skórne, weneryczne i moczopielowe. Przyjmuje: od 9 1/2 — 11 g. rano 5 — 8 g. popoł. W niedziele święta od 9 1/2 — 12 g. rano. **Telef. 26-26.**

Dr. L. Klaczkin
Konstantynowska 11.

Syphilis, skórne, weneryczne, choroby dróg moczowych. Przyjmuje od 8-1 rano i od 5-8 wiecz. Dnia pań od 4-5 po południu

---

Dr. Rabinowicz
CHOROBY. GARDŁA, NOSA I USZU
3. Zielona 3.

Dr. Litmanowicz
Krótką 12., (tel. 18-81)

Choroby: nerek, pęcherza, cewki i t. d.
Godziny przyjęć: do 10 rano i od 4-7.

